

REUVERSTAETE, REUVER

KEUZE ALUMINIUM DETAILLERING SLUIT AAN OP KWALITEITSAMBITIE

HANS COPPEN

ARCHITECTENBUREAU COPPEN, ROERMOND

In appartementencomplex ReuverStaete draait veel om een gevoel dat zich niet direct in vierkante meters laat uitdrukken. Hans Coppen, van Architectenbureau Coppen uit Roermond, ontwierp het appartementencomplex in Reuver voor mensen die dicht bij het dorpsleven willen wonen, zonder hun vertrouwde gevoel van ruimte op te geven. Grote terrassen en een surplus aan daglicht beantwoorden aan die behoefte. Ook de veelheid aan aluminium detaillering speelt een bijzondere rol. Niet alleen vanwege de strakke detaillering, maar juist vanwege wat het materiaal gevoelsmatig doet.

Op de locatie stonden jarenlang twee leegstaande winkelpanden. Tegelijkertijd was er behoefte aan appartementen in het centrum, onder meer voor oudere dorpsbewoners die hun te groot geworden huis wilden verruilen voor een woning dichter bij de voorzieningen. De plek vroeg om een nieuwe invulling; de toekomstige bewoners zochten een passende volgende stap. Voor Hans Coppen moesten die twee bij elkaar komen. De betrokkenheid van de opdrachtgever bij het dorp hielp daarbij, maar bepaalde niet als enige de koers. “Je moet bouwen voor de toekomstige bewoners en je moet bouwen voor wat de plek wil.”

Horizontale lijnen

Wie ReuverStaete aanschouwt, ziet verspringende terrassen en uitgesproken horizontale lijnen. Je zou kunnen denken dat die levendige buitenkant het vertrekpunt was. Het ging precies andersom. “Het begint bij mij altijd van binnenuit”, zegt Hans. Rond een centrale hal organiseerde hij de woningen. Een groot terras was daarbij geen extraatje dat later aan de plattegrond werd toegevoegd. Het hoorde vanaf het begin bij zijn opvatting over de woonkwaliteit. “Ik wil een groot terras om te beginnen. Dat vind ik in dit geval voorwaardelijk om een goed appartement te maken.”

Een diep balkon boven je raam neemt echter daglicht weg. Daarom verspringen de terrassen. Buitenruimte en licht hoeven elkaar zo niet in de weg te zitten. Op de hoeken kan meer overlap ontstaan, omdat het daglicht daar van twee kanten komt. Elders vraagt dat om meer terughoudendheid. De dynamiek van de gevel begint dus niet bij een vormidee, maar bij de kwaliteit van het wonen.

Dat contact met buiten gaat voor de architect bovendien verder dan uitzicht. Het betekent ook de dag ervaren, de seizoenen zien veranderen, weten of het regent of de zon schijnt. Een appartement moet de bewoner niet van die wereld afsluiten. Ook bovenin krijgt die openheid de ruimte. Het dak loopt naar het midden af. Als een soort trechter, aangesloten op de lager gelegen goot. Bijzonder detail: de goot zit aan de binnenzijde. Daardoor kon aan de buitenkant meer hoogte ontstaan en werd de bovenste woonlaag minder besloten. “Nu voelt hij echt als een penthouse en voelt hij echt open.”

Horizontaliteit

De horizontaliteit die uit de terrassen ontstaat, trekt hij consequent door. Ook het metselwerk doet mee: de bakstenen zijn zonder verticale stootvoegen verwerkt, met terugliggende horizontale voegen. Zo ondersteunt zelfs de kleinste schaal de richting van het geheel. “Dat geeft een gevoel van vrijheid”, zegt hij. Juist dat past bij de beoogde bewoners: mensen die ruimte om zich heen gewend zijn en nu dichter bij anderen gaan wonen. Die overstap hoeft niet te betekenen dat ze zich opgesloten voelen.

“JE MOET BOUWEN VOOR DE TOEKOMSTIGE BEWONERS EN JE MOET BOUWEN VOOR WAT DE PLEK WIL”

Toch moet al dat verspringen niet onrustig worden. Daarom verbindt Hans op elke gevel ook raamopeningen in verticale elementen. Die brengen samenhang in de horizontale beweging.

Terwijl hij het uitlegt, herkent hij er ineens een boom in: een verticale structuur waaruit de rest zich vertakt. Het is geen beeld dat vooraf als ontwerpidee op tafel lag, maar een associatie die ter plekke ontstaat. “Als ik er nu naar kijk, zie ik die boom.” Dat zegt iets over zijn manier van ontwerpen. Voor een wezenlijk deel gebaseerd op gevoel, op ingevingen en niet per se met alleen ratio. Er zijn talloze praktische afwegingen, maar het moment waarop de onderdelen samen een overtuigend geheel vormen, herkent de architect op gevoel: “Achteraf vind je er soms pas woorden voor.”

Aluminium detaillering

In een gebouw met zo’n uitgesproken lijnvoering zijn de details medebepalend voor de uitstraling. Voor de kwaliteit ook. De alom toegepaste aluminium muurafdekkappen met aluminium balusters als afwerking van de borstweringen op de terrassen, de waterslagen en de boeiboorden, die bovenin het gebouw zorgen voor een omlijsting van de dakopbouw, die als een soort kroon fungeert, horen daarom bij hetzelfde architectonische verhaal. De verschillende onderdelen moeten zorgvuldig op elkaar aansluiten.

Coppen besteedde veel aandacht aan de overgangen en doorlopende lijnen. Juist waar gemetselde borstweringen, raamopeningen en afdekkingen bij elkaar komen, moet de samenhang overeind blijven. Anders wordt de beweeglijke gevel alsnog druk. Die nauwkeurigheid is voor hem geen sluitstuk van het ontwerp: ze zorgt ervoor dat de hoofdgedachte ook van dichtbij standhoudt. De keuze voor aluminium kwam mede van de opdrachtgever, maar sluit aan bij Coppens kwaliteitsambitie. Andere materialen waren denkbaar, zoals beton, keramiek, kunststof wellicht. Het ging de architect niet om aluminium als vanzelfsprekend antwoord, maar om wat het hier mogelijk maakt: zorgvuldig detailleren en een strak resultaat dat ook op langere termijn mooi kan blijven. “Het blijft mooier, strakker dan beton”, zegt hij. “Beton kan bij oplevering prachtig zijn, maar vervuilt sneller. Aluminium wordt natuurlijk ook vuil, maar kun je eenvoudig reinigen. Het is onderhoudsarm en daarmee blijft het in de tijd ook lang goed en mooi.”

Scan de QR-code voor een filmpje van dit project.

Lichtheid

Toch vertelt onderhoud niet het hele verhaal. Hans Coppen wil nadrukkelijk ook iets anders benoemen: de gevóelswaarde van aluminium. Een materiaal doet immers meer dan een bouwkundig probleem oplossen. Het beïnvloedt hoe je een gebouw ervaart. “Aluminium heeft een heel andere gevoelswaarde dan bijvoorbeeld kunststof. Het is luchtiger. Die lichtheid zit voor hem niet alleen in het gewicht, maar ook in de uitstraling. Waar steen bescherming en vastigheid kan oproepen, brengt aluminium een ander accent aan. Dat past eigenlijk ook wel bij dat gevoel van vrijheid.”

Daarmee komen de materiaalkeuze en het vertrekpunt van het ontwerp bij elkaar. De bewoners wonen compacter, dan ze voorheen wellicht gewend waren. Maar Coppen wil hun wereld niet kleiner maken. De grote terrassen, de lichtinval door grote raampartijen, de horizontale lijnen en de aluminium detaillering dragen elk op hun manier aan die ambitie bij. Het zijn geen losstaande vondsten. Van de dakvorm tot de rand van een terras werkt alles mee aan dezelfde gedachte: dichter bij elkaar wonen, zonder het gevoel kwijt te raken dat je vrij kunt leven. Het huis verandert. De vrijheid mag mee.